

NURMIJÄRVEN KUNTA

Tekninen lautakunta

Kunnanhallitus

Valtuusto

§ 96

§ 274

§ 95

Kokouspvm

21.09.2000

02.10.2000

25.10.2000

Sivu 239

HAJA-ASUTUKSEN VESIHUOLLON KEHITTÄMISEN PERIAATTEET

513/71/00

TEKLA § 96

Ympäristöpalvelualueella on laadittu selvitys haja-asutuksen vesihuollon kehittämisen strategioista. Vuonna 1991 laaditun suunnitelman toimenpiteet eivät ole edenneet johtuen lähinnä siitä, että kunnan voimavarat eivät ole riittäneet verkostojen rakentamiseen asemakaavoitettujen taajamien ulkopuolelle. Ei ole myöskään nähtävissä, että kunnan taloudellinen tilanne tulevaisuudessaakaan mahdollistaisi merkittävän panostamisen haja-asutuksen vesikysymyksiin.

Uuden strategian mukaan asukkaat kantavat vastuun alueensa vesihuollon parantamisesta. Tämä merkitsee tiiviimmillä alueilla järjestäytymistä yhteenliittymäksi esimerkiksi osuuskunnaksi, joka rakentaa, ylläpitää ja rahoittaa yhteisten vesijohto- ja viemärijärjestelmien rakentamisen. Kun yhteisten verkostojen rakentaminen ei ole perusteltua eikä mahdollista, kiinteistöt parantaisivat omia talousvesikalvo- ja jätevesien käsittelyn tasoa.

Kunnan rooli on avustaa, tukea ja neuvoa asukkaiden yhteisiä hankkeita. Kunta vastaa osuuskuntien verkostojen rakentamissuunnitelmien laatimisen kustannuksista ja avustaa taloudellisesti verkostojen rakentamista kunnan talousarvion määrärahojen puitteissa ja avustusperiaatteiden mukaisesti.

Kunta vastaa myös vesihuollon kehittämissuunnitelmasta, jossa käsitellään alueiden vesihuollon ohjelmia ja aikatauluja. Lisäksi kunta luo maankäytön suunnittelulla edellytyksiä vesihuollon kehittämiseen myös asemakaava-alueiden ulkopuolella. Kunnan toimesta laadittavat haja-asutuksen vesihuollon ohjeisto sekä kunnan ympäristönsuojelumääräykset edistävät erityisesti verkostojen ulkopuolisten kiinteistöjen vesihuoltoa.

Vesilaitoksen perustehtävä on vastata liiketaloudellisiin periaatteille määritellyn toiminta-alueen vesihuollosta. Haja-asutusalueet ovat toiminta-alueen ulkopuolista aluetta. Vesilaitoksen rooli haja-asutuksen vesihuollon kehittämisessä on hoitaa kunnalle kuuluvat suunnittelu, rakennuttamis- ja yhteistyötehtävät, toimittaa talousvettä sekä vastaanottaa ja puhdistaa jätevedet osuuskunnan liittyessä vesilaitoksen verkostoon.

Vesilaitos rakentaa myös osuuskuntien alueiden ulkopuoliset runkoputket, kun se on perusteltua ja taloudellisesti mahdollista. Lisäksi laitos huomioida haja-asutusalueen liittymät taajamien välisiä pääjoh-

kopio plk:sta
tekninen ltk
Ojansivu
Kangas
Saarela -> säädöksin

toja rakennettaessa. Aiheutuneet kustannukset vesilaitos kattaa perimällä kiinteistöiltä liittymismaksut sekä kulutus- ja käyttömaksut.

Periaatteiden toteuttamiseksi kunta varaa talousarvioissaan määrärahoja suunnitteluun (kehittämissuunnitelma, alueiden verkosto-suunnitelmat, maankäytön suunnitelmat) sekä rakentamisavustuksiin. Vesilaitos puolestaan varaa henkilöresursseja suunnitteluttamiseen, yhteistyöhön osuuskuntien kanssa ja sekä rakennuttamiseen, minkä lisäksi runkojohdot sisällytetään vesilaitoksen investointimäärärahoihin.

Kehittämistä on suunniteltu jatkettavan näiden periaatteiden käsitteilyn jälkeen pilottialueella Metsäkylän Nummimäessä vuosina 2000-2001, laatimalla kunnan alueen kehittämissuunnitelma vuonna 2001 sekä käynnistämällä mahdollisia hankkeita vuodesta 2002 lähtien.

Suunnittelujohtajan esitys:

Tekninen lautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle haja-asutuksen vesihuollon periaatteiden hyväksymistä kunnan toiminnassa noudatettavaksi.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 1.

KH § 274

Esitys: Kunnanhallitus päättää esittää valtuuston hyväksyttäväksi teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti liitteenä olevat haja-asutuksen vesihuollon kehittämisen periaatteet kunnan toiminnassa noudatettavaksi.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 5.

KV § 96

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 4.

HAJA-ASUTUKSEN VESIHUOLLON KEHITTÄMISEN PERIAATTEET

0. JOHDANTO

Ympäristöpalvelualueella on selvitetty keinoja haja-asutuksen vesihuollon parantamiseksi. Koska kunnan voimavarat eivät riitä verkostorakentamiseen taajamien ulkopuolella, on asukkaiden omaehtoinen toiminta nähty ratkaisevan tärkeäksi keinoksi keskitetyn vesihuollon saamiseksi. Tämä selvityksen ratkaisumalli pohjautuu asukkaiden omatoimisuuteen.

1. VISIO

Asukkaat saavat puhdasta talousvettä ja jätevedet polstuvat ympäristöä pilaamatta ja vesistöjä liiallisesti kuormittamatta.

2. KYTKENNÄT KUNNAN VISIOIHIN

- Taajamat ja kylät ovat tiivistyneet ja maalaismaisema säilynyt.
- Kuntalaisten omatoimisuus ja vastuuntunto ovat lisääntyneet.
- Se mitä tehdään ... - vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa
- Asukkaat ja yritykset ... arvostavat sen ympäristöä ...

3. STRATEGIA-AJATUS:

Alueen asukkaiden omatoimisuuteen perustuva toiminta, jota kunta ja muut tahot tukevat

4. TAVOITTEET:

Hallinnointitavoite

- Yhteisistä verkostolsta vastaa asukkaiden perustama osuuskunta tai vastaava yhteensiittymä

Tekninen tavoite

- Kyllin ja muihin asumistilivlstymlin yhteiset verkostot silloin, kun se on taloudellisesti mahdollista.
- Muualla tehostetaan kiinteistökohtaisia ratkaisuja: talousvesikalvojen kuntoa parannetaan ja jätevesien käsittelytasoa kohotetaan.
- Vedenjakelu- ja viemärintiverkosto toteutetaan samanaikaisesti

Ympäristötavoite

- Edistää alueen ja kunnan ympäristön suojelua

Maankäytön tavoite

- Edistää kunnan hyväksyttyä yhdyskuntakehitystä
- Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytyksiä vesihuollon kehittämiseen myös asema-kaava-alueiden ulkopuolella

Vesilaitoksen tavoite

- Vesihuollon edistäminen
- Vesihuoltopalvelujen tarjoaminen toiminta-alueensa ulkopuolelle

5. OSAPUOLTEN ROOLIT

Alueen asukkaat:

- Asukkaiden aktivointi, yhteen saattaminen, sitouttaminen, tiedotus ja ongelmien kartoitus
- Järjestäytyminen sekä osuuskuntien tai vastaavien muodostaminen ja perustaminen
- Verkostojen rakentamisen rahoittaminen sekä vedenottamon ja puhdistamon rahoittaminen, jos ei liitytä vesilaitokseen
- Verkoston ylläpidosta vastaaminen
- Vedenottamosta ja puhdistamosta vastaaminen, jos ei liitytä vesilaitoksen verkostoon

Kunta

- Tiedottaa ja neuvoo
- Laatii haja-asutuksen vesihuollon ohjelman sekä ympäristönsuojelumääräykset
- Tukee ja aktivoi asukkaiden yhteisiä kehittämissuunnitelmia
- Rahoittaa verkostojen suunnittelun kohdealueilla
- Avustaa yhteisten verkostojen rakentamista
- Antaa lainojen takauksia
- Vastaa kehittämissuunnittelusta, jossa käsitellään kunnan vesihuollon kehittämistä tarvitsevien ja haluavien alueiden kehittämissuunnitelmat ja aikataulut
- Huolehtii maankäytön suunnitelmien laadinnasta

Vesilaitos

- Hoitaa kunnan rooliin kuuluvat yhteistyö- ja suunnittelutehtävät sekä osallistuu kehittämiseen ja sen alueittaiseen käynnistämiseen
- Suunnitteluttaa yhteistyössä osuuskunnan kanssa alueiden verkostot
- Tarjoaa verkostojen rakennuttamis- ja valvontapalvelun osuuskunnalle
- Toimittaa talousveden ja vastaanottaa sekä puhdistaa jätevedet liityttäessä vesilaitoksen verkostoihin
- Rakentaa ulkoiset runkojohdot silloin, kun se on taloudellisesti perusteltua
- Huomioi taajamien välisten pääjohtojen rakentamisessa haja-asutuksen vesihuollon
- Osallistuu kunnan alueen kehittämissuunnittelun

Uudenmaan ympäristökeskus

- Opastaa ja neuvoo
- Rahoittaa määrärahojensa ja ohjelmiansa puitteissa
- Osallistuu kehittämiseen

Uudenmaan liitto

- Rahoittaa joltain erityishankkeita esimerkiksi suunnittelua ja kehittämistä

6. TALOUS

- Osuuskunnat rahoittavat alueensa verkoston rakentamisen ja ylläpidon sekä mahdollisen vedenottamon ja puhdistamon
- Kunta rahoittaa yhtelsten verkostojen suunnitelmien teon sekä myöntää rakentamisavustusta osuuskunnille määrärahojen puitteissa
- Vesilaitos perii liittymismaksut sekä normaallit kulutus- ja käyttömaksut suorittamiensa palvelujen (veden toimitus, jäteveden puhdistus, alueen ulkopuoliset runkojohdot, neuvonta, kehittäminen, rakennuttamispalvelu- ja valvonta) kulujen vastineena
- Uudenmaan ympäristökeskus myöntää tukea mahdollisuuksiensa mukaan

7. KUNNAN RAKENTAMISAVUSTUS

- Myönnetään osuuskunnalle tai vastaavalle yhteenliittymälle
- Harkinnanvaraisuus
  - tapauskohtainen harkinta myönnetäänkö vai ei
  - täytettävä tietyt kriteerit
  - suuruus tapauskohtaisesti (kriteeri esim. kustannukset/kiinteistö)
  - muut avustukset vaikuttavat esim UYK
- Suuruus voisi olla 5-30 % todellisista rakentamiskustannuksista.
- Edellyttää verkostoa alueelle rakennettaessa liittymisastetta > 40 %-70 %.
- Liityttävä myös viemäriin, mikäli viemäriverkosto rakennetaan
- Kunta jakaa hakemusten perusteella budjetin määrärahojen puitteissa

8. JATKOTOIMENPITEET

- Periaatteiden käsittely ja hyväksyminen kunnassa sekä sisällyttäminen toimintasuunnitelmiin ja talousarvioihin
- Pilotihankkeena Nummimäki vuosina 2000-2002
- Koko kunnan haja-asutuksen vesihuollon kehittämissuunnitelma laaditaan vuonna 2001. Kehittämissuunnitelmassa esitetään mm ohjelmat ja aikataulut alueiden kehittämishalukkuuksien ja tarpeiden mukaisesti huomioiden tarpeellisilta osin kunnan sekä muiden tahojen resurssit.
- Yksittäiset hankkeet voisivat käynnistyä vuodesta 2002 lähtien